7/1373

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
35

ANKARA
08/11/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 3/11/2003 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1373-3435/12714 sayılı yazınız.
b) 11/11/2003 tarihli ve 935 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Emin Şirin tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1373-3435 Esas No.lu soru önergesiyle ilgili cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bir aylık ek süre verilmesi istenilmiştir.

Söz konusu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha hâlinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EKLER:
EK-1 Soru önergesi (2 adet-2 sayfa)
cevabı

7/1373

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
.../...../2004

Sayın
Emin ŞİRİN
İstanbul Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1373-3435 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Bilindiği üzere, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun;

153. maddesinde;

"Cumhuriyet savcısı, ihbar veya herhangi bir suretle bir suçun işlendiği zehabını verecek bir hale muttali olur olmaz hukuku amme davasını açmağa mahal olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin hakikatini araştırmağa mecburdur.

Cumhuriyet savcısı yalnız maznunun aleyhine olan hususları değil lehine olan cihetleri de arar ve kaybolmasından korkulan delillerin toplanmasına ve zaptına çalışır.",

163. maddesinde;

"Yapılan hazırlık tahkikatı sonunda, toplanan deliller kamu davasının açılmasına yeterli ise Cumhuriyet savcısı mahkemeye bir iddianame vermek suretiyle kamu davasını açar.",

150. maddesinde de;

"Tahkikat ve hüküm, yalnız iddianamede beyan olunan suça ve zan altına alınan şahıslara hasredilir.

Bu hudut dahilinde olarak, mahkemeler istiklal ile hareket etmek hak ve vazifesini haiz olup Ceza Kanununun tatbikında kendilerine arzedilen iddialar ile bağlı değildirler."

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yazılı hükümler çerçevesinde, soru önergesinde adı geçen şahısla ilgili olarak gerekli süreç işletilmiş ve sonucunda kamu davası açılmıştır.

Öte yandan, yargılamanın temel prensiplerinden birisi olan aleniyet ilkesi, Anayasanın 141. maddesinde düzenlenmiş olup, anılan maddenin birinci fıkrasında, mahkemelerde duruşmaların herkese açık olduğu, duruşmaların bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına ancak genel ahlâkın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hâllerde karar verilebileceği hükme bağlanmış, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 373. maddesinde de Anayasanın bu hükmüne paralel bir düzenlemeye yer verilmiştir. Soru önergesinde adı geçen şahıs hakkındaki yargılama da bu hükümler uyarınca açık olarak yapılmıştır.

7/1373

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
.../...../2004

2

Yine Anayasanın 138. maddesi hükmü uyarınca, hâkimler, görevlerinde bağımsız olup, hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 4. maddesinde de bu hükme paralel bir düzenleme yer almaktadır.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 383. maddesinde de, müzakerenin idaresi ve hallolunacak meselelerin tertibinin reise ait olduğu hükme bağlandığından, Anayasanın 138., Hâkimler ve Savcılar Kanununun 4. maddesi hükmü karşısında, yargılama sırasında sanığa yöneltilecek soruların ve çözümlenmesi gereken konuların belirlenmesi bağımsız olarak görev yapmakta olan mahkemelere ait bulunmaktadır.

Kaldı ki, soru önergesinde adı geçen kişi hakkında yapılan yargılama sonucunda, Ankara 2 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesinin E. 1999/21 ve K. 1999/73 sayı ile mahkûmiyet kararı verildiği ve bu kararın, Yargıtay Dokuzuncu Ceza Dairesinin 22/11/1999 tarihli ve E. 1999/1296, K. 1999/3623 sayılı ilamı ile onanarak kesinleştiği;

Söz konusu kişinin, hazırlık tahkikatı esnasında Jandarma Genel Komutanlığı istihbarat sorgu birimlerince ve Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığınca ifadesinin alındığı, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi yedek hâkimliğince ve Ankara 2 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesince de sorgusunun yapıldığı;

İfadesinin alınması ve sorgusunun yapılması sırasında, soru önergesinde belirtilen soruların sanığa yöneltildiği, ancak sanığın yer ve zaman belirtmekten, açık isim ve adres vermekten kaçındığı, genel ve siyasî amaçlı savunma yaptığı;

Açık yargılama sonunda sonuçlandırılan kamu davasının mahiyeti ile dava tarihindeki şartlar gözetilerek alınan ifadelerinin ve yaptığı savunmaların yetkili birimlerce değerlendirilerek gerekli tedbirlerin alındığı, kamuoyuna da yeterince duyurulduğu;

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığının 18/11/2003 tarihli ve B-2003/903 sayılı yazısı ve eklerinden anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan